D İ L Ç İ L İ K A R A Ş D I R M A L A R I

Sentyabr-Dekabr/2021 **№ 2**

UOT: 811.512.1

MEHMET CAN*

TÜRK CUMHURİYETLERİ'NDE ORTAK ALFABE TARTIŞMALARI VE ÇÖZÜM YOLLARI

ÖZET

Türkler, 10-19 asırlara arasında Arap alfabesini kullandı. Kütüphaneleri dolduran milyonlarca eser, bu harflerle yazıldı. Sovyet Rusya'nın 1917'de Türk yurtlarını işgal etmesiyle, idaresi altındaki Türklerin alfabelerini değiştirdi. Önce Latin'e, kısa bir müddet sonra da birbirinden farklı Kiril alfabesine geçirdi. 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla bağımsızlıklarını ilan eden Türk Cumhuriyetleri, Ruslardan ayrışıp milli devletlerini oluşturmaya başladılar. Birçoğu, yetmiş yıl kullanmak zorunda kaldığı Kiril alfabesini bırakarak, Latin alfabesine geçti. Ne var ki, bütün uğraşlara rağmen Türkler arasında bir ortak alfabe meydana getirilemedi.

Bugün Türk dünyasında yeniden bir ortak bir alfabe oluşturma fikri tartışılmaktadır. Buna bağlı olarak Kazakistan'da Latin alfabesine geçti. Ortak bir yazı dilinin meydana getirilmesinin önünde yatan sebepler, bütün yönleriyle ortaya konulursa, Türk kültürü bakımından önemli bir dönüm olacaktır. Bu sebeple, makalede Ortak alfabe problemi ve çözüm yolları ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: *Sovyetler Birliği, Türk Cumhuriyetleri, Ortak Alfabe,Latin Alfabesi, Türk Kültürü*

Giriş. Geniş coğrafyalara yayılan Türkler, gittikleri bölgelerde her alanda medeniyetler kurarken, farklı kültürlerin etkisinde de kalmışlardır. Bu tarihi süreç boyunca temas ettikleri çevrelere göre; çeşitli alfabeler kullanmışlardır.

"Göktürk, Sudi, Uygur, Mani, Brahmi, Arap, Süryani, Latin, Slav vs. Bu durum eski zamanlarda Türk dillerinin yazı geleneğine sahip olduklarını göstermektedir. Türklerin kullandıkları alfabeler içerisinde dört tanesi geniş ölçüde kullanılarak, Türklerin umumi milli alfabeleri haline gelmiştir. Bunlar; Göktürk, Uygur, Arap ve Latin alfabeleri' dir. Türkler İslamiyet'i kabul etmeleriyle birlikte, 10.yüzyıldan itibaren Arap alfabesi, Türk dilinin yazımı için kullanılan alfabeler içinde en uzun süreli kullanılan mıdır" (Aslan, 2009: 358).

Sovyet Rusya 1926 Bakü Kongresi ile Türklerin yazılarını değiştirdi. İdaresi altındaki Türkleri dayatma ile birbirinden farklı Kiril alfabesine geçirdi. Yıllardır genç nesiller birbirine yabancı hale getirildi. Bu hiç şüphe yok ki yazı devrimidir.

SSCB Döneminde Türklerin Durumu. Türkler, 20. asırda Arap alfabesini kullanıyordu. Aralarındaki yazışmalar, bu harflerle sağlanıyordu. Adriyetik denizinden Balkanlara kadar, Türkler arasında Kültürel bir birlik vardı. Bu potansiyel gücü ortadan kaldırmak, nihayetinde Ruslaştırmak için alfabeleri değiştirildi.

Geçmişiyle bağlarını tamamen koparmak için de, Arap alfabesinin kullanılmasını yasakladı. Öyle ki, rejim baskısına maruz kalan Türk Cumhuriyetleri, kayıtsız şartsız yeni alfabeyi kabul etmek zorunda kaldı. Şöyleki: " Türkler arasında, Türkçe, Azeri, Özbek, Tatar ve Kazak şivelerinden türemiş tek bir alfabe ile yazılan ve biri diğerince anlaşılan edebi dil vardır. Fakat Türklerin Rusların hakimiyeti altına girmeleri ve ardından Bolşevik ihtilali ile birlikte Rusların siyasetinde büyük değişiklikler meydana gelmiş ve dil konusundaki gayeleri uzun yıllar sonra aşağıdaki üç madde şeklinde kendini ortaya koymuştur.

1. Rus, mahkumu olan milletleri yutarak büyümek ve Rus dilini cihan dili inkılabının gerçekleştirmekte olan bir millet dili olmak bakımından bütün Asya'da katiyetle hakim duruma getirmek.

2. Rus tahakkümü altındaki Müslüman Türkler üzerinde din ve müşterek kültür yoluyla girmiş olan lisani unsurları, ıstılahları zamanla peyderpey fakat kökünden yok edip yerine Rusça kelimeler yerleştirmek ve bu suretle akraba kavimler ve İslam dünyası ile olan ilişkileri kesilmek istenmiştir.

3. Edebi dillerin kendi halkları tarafından anlaşılması gerektiği fikrini Rus siyasetine alet edip, her yerde fonetik yazı dilleri oluşturmak

* İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi-Doktora Öğrencisi, E-posta: mailmehmetcan@gmail.com

ve diyalektoloji ilmini bu maksat uğrunda kullanarak edebi dillerine sahip olan milletleri yeni yeni edebi dilleri bölerek yutulmalarını kolaylaştırmak. Bunun için SSCB de Türk dilinden 18 edebi dil oluşmuştur. Bu edebi dillerin hiçbirisinde istikrar temin edilmeyip, istikrarlı hayat ve ilim dili sıfatıyla Rus dilinin hakimiyeti fikrini yaymak istemişlerdir" (Artam 1993: 134-135).

"S. Ağamalıoğlu'na göre Latin alfabesine geçiş bir medeniyet meselesi idi. Ona göre Arap alfabesi geri kalmışlığın ve cehaletin bir simgesiydi ve ilerlemenin yolu Latin alfabesinden geçmekteydi. 1924'te yazdığı 'Bizim Yolumuz Nereyedir' adlı kitapçığında Ağamalıoğlu şöyle demekteydi: "Bunu da işaret etmek lazımdır ki, Müslüman aleminin eğitimsizliğinin başlıca sebeplerinden biri de Arap alfabesidir. Elbette bize öyle bir alfabe lazımdır ki şimdi okuyup yazmayı az müddetde öyrenebilelim ve şimdiki teknolojiye de elverişli olsun" O aynı zamanda Sovyet iktidarı ile özdeş tanımlanan medeniyet projesinde de Latin alfabesi aracılığıyla başarılı olunacağına inanmaktaydı:

"Marxism ve Leninizm ruhunca Komünist Fırkası zahmetkeşlerin medeni yolunda olan ziyan şeyleri reddedip sosyalizme sarı yol açmalıdır. Ziyan şeylerde birisi de eski Arap alfabesidir Yani yeni medeniyetin, Sovyet medeniyetinin bütün hareketi zahmetkeşler içindir. Bu medeniyet zahmetkeşleri, işçi ve köylüleri geçmiş zulmden aydınlığa ve sağlamlığa çıkartmak içindir. İşte bu güzel medeniyete yararlı olan sadece yeni Türk alfabesi olabi- lir. Arap alfabesi ise eski zulm medeniyetinin yaratılmasıdır. Bu alfabenin yeni medeniyete hizmet etmeye kudreti yoktur. Nasıl ki camız ve at arabalarının demir yolu ve otomobil önünde kudreti olamaz, eski Arap alfabesi, git gide ölmektedir. Malumdur ki ölen şey geri gelmez. Gelecek yeni alfabenindir çünkü bu devrim mevyesidir" (Ergun 2010: 142).

Sovyetler, bütün tartışmalara rağmen 1926 Bakü Türkiyat Kongresi ile, Sovyet Türklerini Arap alfabesinden, Latin alfabesine geçirdi. 1928'de Türkiye'de alfabe değişikliğine giderek Arap alfabesini bıraktı. Latin alfabesini aldı. Bu kez de rejim, idaresi altındaki Türkleri Kiril alfabesine geçirdi. Uzun yıllar farklı alfabeleri kullanan Türkler birbirinden ayrı düştü.

Bağımsızlık Sonrası "Ortak Alfabe" Çalışması. "Sovyetler devrinde, Gorbaçov devrinde "Yeniden Yapılanma" diye yeni bir devir açıldı. Bu hiç beklenmedik ortaya çıkan bir durum idi. Bu yeni durumdan istifade ederek birçok milletler kendi durumlarını düzeltmek imkanına kavuşmuşlardır. Bazı milletler hürriyetlerine, yalnız hürriyetlerine değil bağımsızlıklarına, istiklallerine kavuştular. Sovyet Rusya içindeki birçok Rus olmayan milletler de kendi kültür hayatlarının üzerinde açıkça fikir beyan etmek imkanına sahip oldular. Bunlardan biri de, işte Türkî halklar dediğimiz Rusya içindeki türlü Türk boylarının kendi kültür hayatları hakkında fikir yürütmeleri imkanı çıktı ve dolayısıyla "Demir Perde" kalkınca bu Türk boylarıyla Türkiye arasında da bir kardeşlik, tarihi bir akrabalık olması bakımından münasebetler başladı, gelip gitme imkanı açıldı. Yalnız o değil kültür hayatında bazı münasebetler kurma-imkanı çıktı" (Temir 1991: 20-21).

"1991'de Sovyetlerin dağılması ile bağımsızlıklarına kavuşan, dünya devletleri tarafından tanınarak ve çağdaş uluslararası örgütlere katılarak çağdaş uluslararası sistemdeki yerlerini alan Türk Cumhuriyetlerinde bütün alanlarda yeniden yapılanma süreçleri başlamıştır. Bu süreç içerisinde 70 yıl içinde unutulan değerlerin canlandırılması önem kazanmış ve ortak dil ve ortak alfabe konuları tekrar gündeme gelmiştir. Ortak bir iletişim dilinde buluşma ihtiyacının gün geçtikçe daha da arttığı bu ortamda ortak Türkçenin inşası yönünde birtakım faaliyetler gerçekleştirilmeye başlamıştır. Çalışmada Türk Cumhuriyetlerinde 1991 sonrasında izlenen dil politikaları araştırılmış ve bu politikalar çerçevesinde gerçekleştirilen ortak alfabe çalışmaları ele alınmıştır. Böylelikle aradan geçen 26 yıllık süre içerisinde ortak dil ve buna bağlı olarak ortak alfabe çalışmalarında gelinen nokta ortaya konulmaya çalışılmıştır" (Abdieva 2017:105).

"Bugün Türk Cumhuriyetlerinin önemli ortak bir meselesi de millî dil meselesidir. Ruslar, Türkistan coğrafyasını sosyalist rejimin yönetimi altına almadan önce Türk dilleri (lehçeleri) arasında fazla bir fark yoktu. Kazak, Kırgız, Karakalpak, Özbek, Tatar, Türkmen lehçeleri öylesine birbirine benziyordu ki, bunlar kendi aralarında anlaşmakta hiçbir güçlük çekmiyorlardı ve müşterek bir edebiyat dilleri vardı. Fakat Türklerin önce Çarlık Rusya sonra da Sovyetler Birliği egemenliği altında kalmaları so-

nucu, Ruslar dil ve yazı konusunda son derece sert bir politika izlemeye başladılar" (Kılıç 2009: 4).

"Şurası da unutulmamalıdır ki, Gaspıralı'nın işi bugünkünden daha kolaydı. Çünkü 20. Asrın başlarında Türk dünyasında şimdiki gibi birbirinden uzaklaşmış 21 ayrı yazı dili yoktu. Kuzey ve Doğu Türkçesiyle Batı Türkçesi arasında kimi fanatiklik ve leksik farklar bulunuyorsa da bu farklar her üç dil grubundaki insanların birbirlerini anlayamayacakları kadar büyük değildi. Bu yıllarda Türkistanlı ve Kazanlı hacılar yolculuklarında İstanbul'a uğruyor; Türklüğün merkezi ve Osmanlı'nın başkenti İstanbul'da edebi ve dini çevrelerle sohbet ediyorlardı. O yıllarda İstanbul'da basılmış kitaplardan çok sayıda eser Kazan ve Türkistan'da okunmuş, bunlardan bazıları daha sonra değişik lehçelere aktarılmıştır. Yine İstanbul'da çıkan gazeteler çeşitli vesilelerle Türk dünyasının değişik bölgelerine taşınıyor ve oralarda okunuyordu" (Argunşah 2012:24).

"1991'de SSCB'nin, mevcut idari bölümlemeye uygun biçimde sadece Sovyet Cumhuriyetleri temelinde dağılmasıyla birlikte, Ruslar tarafından "zayıf ve kusurlu biçimde tasarlanmış bu uluslar bağımsız devletlerine kavuştular, ama aynı zamanda ulus yapılarının sorunları ve zayıflıklarıyla da yüzleştiler. Bundan sonra bu cumhuriyetler sınırları içindeki insanları tam bir dayanışma içinde birlikte yaşamaya ve kader birliği yapmaya yöneltecek bir süreçle, bir başka ifadeyle gerçek bir "ulus bilinciyle örgütlemek sorunuyla karşı karşıya kaldılar. Bu yeniden uluslaşma sürecinde temel sorun ise, hem gerçekçi bir yaklaşımla Rusya'yla ilişkilerin devam ettirilmesi zorunluluğu, hem geçmişin olumsuz mirası ve ulusal niteliği bozan Rus kültür ve etkisinin kırılması gerekliliği, hem de ulusaldı sadakat lerin ulusal kimlik içinde eritilirken ulusu mümkün mertebe yurttaşlık temelinde tanımlayarak farklılıklardan kaynaklanabilecek olumsuzlukların giderilmeye çalışılması dır. Ayrıca, bu çabanın küreselleşmenin getirdiği uluslararası gelişmelerle örtüşmemesi nden kaynaklanan sorunlar da vardır. Bir başka deyişle, özellikle Avrupa'da ulusal kimlikler aşılmaya çalışılırken ve uluslararası alanda ulus-devlet yapıları tartışmaya açılırken, Orta Asya coğrafyasındaki uluslaşma çabalarının nasıl başarıya ulaşabileceği ve bunun çağa uygunluğu ciddi bir sorun oluşturmaktadır" (Kurubaş 2016: 113).

"Türkler için günümüzde ortak iletişim dili oluşturabilmenin bazı aşamaları vardır. Bu aşamalardan alfabe ve imlada birlikteliğin sağlanması meselesi ise oldukça önem arz etmektedir. Alfabe ve imla birliğinin sağlanabilmesi noktasında kilit ülke ise Türkiye'dir. Bugün Türkiye, tüm Türk coğrafyasında kültürel, ticari ve eğitim alanlarında üst düzeyde ilişkiler kurmayı başararak Türkiye- Türkmenistan, Türkiye- Kazakistan, Türkiye-Tataristan, Türkiye- Azerbaycan Türkçeleri arasında bu yollarla iletişim kurulmasını sağlamıştır. Bununla birlikte, hem en çok Türk nüfusun yaşadığı ülke olması, hem Türkiye Türkçesinin Anadolu'daki 1000 yıla yakın kökleri sayesinde yerleşmiş bir devlet ve bilim diline sahip olması, hem de günümüzde kuralları net olarak belirlenmiş ve yerleşmiş bir alfabenin kullanılıyor olması Türkiye'nin alfabe birliği ve ortak yazı dili mevzularındaki rolünü ortaya koymaktadır.

Aslında alfabe birliği, geçmiş yüzyıllarda uzun bir süreyle sağlanmıştı. İslam dininin kabulüyle birlikte Arap alfabesi de Türklerin kültürel hayatında yer edinmeye başlamıştı. İslamiyet'e geçişlerin başlamasından 3-4 asır sonra ise neredeyse tüm Türk dünyasında Arap alfabesi kullanılmaya başlanmıştı. Ortak alfabe kullanımının sayesinde ise birbirlerinden binlerce kilometre uzaklıkta yaşamalarına ve eserler vermelerine rağmen Ahmed Yesevî, Yunus Emre, Fuzûlî ve Ali Şîr Nevâî gibi isimlerin yazdıkları bütün Müslüman Türk coğrafyasında rahatlıkla okunmuştur.

Hatta ilerleyen yüzyıllarda, yani lehçeleşmelerin ileri safhalarda olduğu zamanlarda (XIX. asrın ikinci yarısı ve XX. asrın başları) İstanbul'da yazan Namık Kemal, Şamahı'da yazan Mirze Alekber Sabir ve Kazan'da yazan Tukay hem Anadolu'da hem Bakü'de, hem Kazan'da, hem de Taşkent'te rahatlıkla okunuyordu. Keza Bahçesaray'da çıkan Tercüman gazetesi, Tiflis'te çıkan Molla Nasreddin dergisi İdil ve Ural kıyılarında, Türkistan'da, Kafkasya'da, Anadolu'da, Kırım'da ve başka Türk coğrafyalarında elden ele gezmiştir. Azerbaycan'ın önemli fikir adamı ve yazarı, Molla Nasreddin dergisinin kurucusu Celil Memedkuluzade "... bizim dilcilerimiz edebi, akademik dil arayışında oldukları zamanlarda bile Molla Nasrettin dergi-

si açık ve basit Türkçesiyle kısa zamanda herkes tarafından beğenilen ve okunan bir dergi olmakla kalmadı, Kür, Araz nehirlerini de geçerek Hazar ve Kara deryaları da vurup Türkiye'ye ve Türkistan'a oradan da uçarak Kafkas Dağlarını aşarak Kırım'a ve diğer Türk ülkelerine geçti..." demektedir (İbrahimov 2016: 214-215).

Sonuç. Sovyetler, Türklerin yaklaşık bin yıl kullandığı Arap alfabesini, kısa bir zamanda ortadan kaldırdılar. Buradaki asıl filolojik amaç, Türkleri asimile etmek, Rus kültüründe eritmekti. Suni gündemler oluşturarak, halka salınan korku ile, maksatlarına kolay bir şekilde ulaşmışlardır. Böylece, bunu yaparlarken hiçbir mukavemetle karşılaşmazlarken, Hristiyan dünyasının katkılarını da yakından görmüşlerdir. Zira Alfabe değişikliği, batı dünyası tarafından yakinen takip ediliyor, meseleye büyük bir alaka gösteriliyordu. Sovyetlerin dağılmasıyla alfabe tartışmaları yeni bir boyut kazandı.

Türk cumhuriyetlerinde bağımsızlık sonrası ortak alfabe düşüncesi zaman zaman gündeme gelirken, zaman zamanda da unutulmaya yüz tutmaktadır. Yıllardır süre gelen tartışmalar, bir neticeye erdirilememiştir. Türkiye dışında yaşayan Türkler, uzun zaman totaliter rejimler altında yaşadılar. Bu tesirle, meseleye gereken önemi vermediler. Aralarında Türkiye'ye liderliğinde, müşterek alfabe çalışmasının yapılmasını isteyen ilim adamları olmuşsa da, aksi düşünenlerin sayısı da bir hayli fazladır. İşte bu durumdan dolayı, arzu edilen noktaya gelinemedi. Bugün Türk Cumhuriyetlerinin kullandıkları alfabeler, Türkiye'ye benzese de, harflerden kaynaklanan farklılıklar, anlaşmayı zorlaştırmaktadır.

İlk "ortak alfabe" teşebbüsü, 1991'de Marmara Üniversitesi Türkiyat araştırmaları Enstitüsünce yapılmış, ancak burada alınan kararlar uygulanamamıştır. Buradan ilim adamlarından ziyade, siyasi otoritenin fikrinin daha ağır bastığı anlaşılmaktadır. Ancak bugünkü siyasi konjonktür, ortak bir alfabenin oluşturulmasına müsaittir. Şayet bu başarılabilirse Türk kültürü açısından, önemli bir gelişme olacaktır.

Türkiye Latin alfabesi, esas alınarak harflere konulacak bazı noktalama işaretleri ile bu kolayca gerçekleştirilebilir. Bu manada mühim bir fırsatı yakalayan Türkler, bu şansı elden kaçırmamalıdırlar.

KAYNAKÇA

1. Abdieva, R. (2017). Bağımsızlıklarını Kazandıktan Sonra Türk Cumhuriyetlerinin Dil Politikaları ve Türkiye ile Ortak Dil ve Ortak Alfabe Çalışmaları. *Uluslararası Türk Lehçe Araştırma Dergisi* 1. C.23

2. Argunşah, M. (2012). Sözüm Türkçe Üzerine**.** İstanbul: Kesit Yayınları.

3. Artam, A.(1993). Türk Cumhuriyetlerinin Sosyo-Ekonomik Analizleri ve Türkiye İlişkileri. İstanbul: Sabri Artam Vakfı Yayınları.

4. Aslan, B. (2009). Sovyet Rusya Hakimiyetinde Yaşayan Türklerin Ortak "Birleştirilmiş Türk Alfabesinden Rus Kiril Alfabesine Geçirilmesi. Ankara: *A.Ü Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, s 40.*

5. Ergun, A. (2010). Azerbaycan'da Bir Ulusal Kimlik Meselesi Olarak Alfabe Değişiklikleri. Ankara: *Bilig Dergisi.* S.54.

6. İbrahimov, Elçin Alioğlu (2016**).** Türk Dünyasında Ortak Dil Oluşturmasında Alfabe ve İmla Sorunu. Ankara: *Gazi Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi.*

7. Kılıç, R, *Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerinde Eğitim Meseleleri,* 12 Nisan 2021 tarihinde http://host.nigde.edu.tr/remzikilic/makale/index.php?entry=entry09 1114-201135.

8. Kurubaş, E. (2006). SSCB Sonrası Türk Cumhuriyetlerinde Yeni Uluslaşma Süreçleri Üzerine Bir Değerlendirme .*Uluslararası Hukuk ve Politika* C 2, S 5.

9. Temir, A. (1991). Milletlerarası Çağdaş Türk Alfabeleri Sempozyumu. İstanbul: Marmara Üniversitesi yayınları no:509.

Mehmet CAN

TÜRK RESPUBLIKALARINDA ORTAQ ƏLİFBA MÜZAKİRƏLƏRİ VƏ HƏLL YOLLARI

XÜLASƏ

Türklər 10-19-cu əsrlər arasında ərəb əlifbasından istifadə ediblər. Kitabxanaları dolduran milyonlarla əsər bu hərflərlə yazılıb. 1917-ci ildə Çar Rusiyası tərəfindən türklərin yaşadıqları əraziləri işğal edərək ğz hakimiyyəti altında yaşayan türklərin əlifbalarını dəyişdi. Əvvəlcə latın əlifbasına, qısa müddətdən sonra isə başqa kiril əlifbasına keçdi. 1991-ci ildə Sovet İttifaqının dağılması ilə müstəqilliklərini elan edən Türk Cümhuriyyətləri ruslardan ayrılaraq milli dövlətlərini yaratmağa başladılar. Onların bir çoxu yetmiş il məcburiyyət qarşısında qaldıqları kiril əlifbasından imtina edərək latın əlifbasına keçdilər. Lakin bütün cəhdlərə baxmayaraq türklər arasında ortaq əlifba formalaşa bilmədi.

Bu gün türk dünyasında ortaq əlifbanın yaradılması ideyası müzakirə olunur. Nəticədə Qazaxıstan latın əlifbasına keçdi. Ortaq bir yazı dilinin yaranmasının arxasında duran səbəblər bütün cəhətləri ilə üzə çıxarsa, bu, türk mədəniyyəti üçün mühüm dönüş nöqtəsi olar. Bu səbəbdən məqalədə ortaq əlifba problemi və onun həlli yollarından bəhs edilir.

Açar sözlər: *Sovet İttifaqı, Türk Cümhuriyyətləri, Ortaq Əlifba, Latın əlifbası, türk mədəniyyəti*

Mehmet CAN

COMMON ALPHABET DISCUSSIONS AND SOLUTIONS IN TURKISH REPUBLICS

SUMMARY

Turks used the Arabic alphabet between 10-19 centuries. Millions of works that fill libraries were written with these letters. When Soviet Russia invaded Turkish lands in 1917, the alphabets of the Turks under its rule were changed, first to Latin, and then to a different Cyrillic alphabet after a short while. The Turkish Republics, which declared their independence with the dissolution of the Soviet Union in 1991, separated from the Russians and started to form their national states. Many of them abandoned the Cyrillic alphabet, which they had to use for seventy years, and switched to the Latin alphabet. However, despite all efforts, a common alphabet could not be established among the Turks.

Today, the idea of creating a common alphabet among the Turkic Republics has come to the fore. Accordingly, it has been transferred to the Latin alphabet in Kazakhstan. If the reasons behind the creation of a common written language are put forward in all aspects, it will be an important turning point in terms of Turkish culture. For this reason, the common alphabet problem and its solutions are discussed in the article.

Keywords: *Soviet Russia, Turkic Republics, Common Alphabet, Latin alphabet, Turkish cultur*